herpy

VARANER

Varanus beccarii

En liten, svart trelevende varan fra Aru-øyene utenfor Ny-Guinea med gripehale og uvanlig lange forbein, som den bruker som hender når den jakter. Dyret er nervøst, krever et høyt og varmt terrarium med høy luftfuktighet og er vanskelig å få til å formere seg, så det passer bare for en erfaren holder.

Familie: Varanidae Engelsk: Black Tree Monitor Tidligere navn: *Varanus prasinus beccarii; Monitor beccarii* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**80-120 cm** total lengde inkl. hale
Vekt	**220-300 g**
Levealder	**10-17 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**150 × 100 × 150 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Varmeplass	**35-40 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**55-70 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter og virveldyr**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**3 egg**
Inkubasjon	**157-203 dager** ved 29-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
EU-vedlegg	**Vedlegg B**
IUCN	**Datamangel (DD)**

Om arten

Varanus beccarii er en forholdsvis liten varan på 80-120 cm inkludert hale. Snute-kloakk-lengden er omtrent 27-30 cm, så dyret består mest av hale: den kan utgjøre opptil to tredjedeler av den samlede lengden og brukes som gripehale for å stabilisere kroppen i grenene. I motsetning til mange andre varaner bruker arten ikke halen til å slå med. Voksne dyr veier typisk 220-300 g, og hannene er litt større enn hunnene.

Unger er mørkegrå med regelmessige rader av klare gulgrønne flekker, særlig på ryggen. Med alderen forsvinner flekkene, og voksne dyr er helt svarte. Forbeina er blant de lengste og slankeste hos varaner og ender i lange tær med store klør og klebrige såler. Tennene er uvanlig lange for en varan av denne størrelsen, noe som trolig gjør det lettere å holde fast byttet oppe i tretoppene.

Arten ble beskrevet i 1874 som *Monitor beccarii* og ble senere regnet som en underart av *Varanus prasinus*. En gjennomgang i 1991 ga den artsstatus igjen på grunn av den svarte fargen og de kjølede skjellene i nakken. Genetiske undersøkelser støtter at de to er ulike arter, men *V. beccarii* hører fortsatt til *V. prasinus*-gruppen. Det vitenskapelige artsnavnet henspiller på samleren Odoardo Beccari.

Arten er intelligent og bruker forbeina med stor presisjon. Den kan stikke et forbein inn i smale hulrom og hake bytte ut med klørne når snuten ikke rekker inn. I naturen er dyret nervøst og flykter når det blir skremt. Håndteres det hardhendt, biter og skraper det og avgir avføring på den som holder det. Det er ikke et dyr som tåler mye håndtering.

Å holde arten er en langvarig forpliktelse. Dyret må ha et høyt, varmt og fuktig terrarium, ofte hjemmebygd, og levende insekter flere ganger i uka. Dyr i fangenskap har levd minst 11-17 år; den maksimale levealderen er ikke kjent. Formering lykkes bare sjelden, så dyrene i handelen er trolig i stor grad fanget i naturen.

Utbredelse og leveområde

Varanus beccarii er bare kjent fra Aru-øyene i det østlige Indonesia, en øygruppe utenfor sørvestkysten av Ny-Guinea. Typelokaliteten er øya Wokam, og arten er endemisk for øygruppen. Den lokale betegnelsen er waweyaro.

Utbredelsen er liten. Bestandens størrelse er bare lite kjent, og arten står på IUCNs rødliste som utilstrekkelig kjent (DD). Skogrydding, jordbruk som brer seg inn i skogen, og den internasjonale handelen med terrariedyr nevnes som mulige trusler.

> **Naturlig utbredelse:** Indonesia.

LEVEOMRÅDE

Varanus beccarii er sterkt trelevende og lever i fuktig lavlandsskog og i mangrovesumper. Den oppholder seg i kronene og på stammene og kommer sjelden ned på bakken. Gripehalen og de lange, slanke forbeina er tilpasset et liv i grenene.

Føden består mest av insekter, men også mindre firfisler, små pattedyr som spissmus, skorpioner, egg og fugleunger inngår. Arten er sett spise planter i fangenskap, men det er ikke funnet plantedeler i mageinnholdet hos ville dyr. Eggleggingen i naturen er nesten ukjent: arten og dens nærmeste slektninger antas å legge eggene i termittbol oppe i trærne, der overflaten er forholdsvis tørr, selv om luftfuktigheten inni er svært høy.

Klimaet er varmt og fuktig hele året. Det finnes ingen målinger av temperatur og fuktighet fra artens egne leveområder, så tallene i pasningsavsnittene bygger på forhold som har fungert i fangenskap, og på nært beslektede arter i *Varanus prasinus*-gruppen.

Stell

TERRARIET

Et voksent dyr må ha et høyt terrarium på minst 150 × 100 × 150 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Dokumenterte terrarier til voksne dyr som holdes enkeltvis eller parvis, har målt 100-150 cm i høyden, 90-150 cm i bredden og 50-80 cm i dybden, og et par som har hatt avkom, er holdt i et anlegg på 280 × 170 × 400 cm. Høyden er viktig, fordi arten oppholder seg i grenene; det er derfor ikke et dyr for et lavt standardterrarium. Dyret må selv kunne velge mellom en varm og en kjølig sone, og et hjemmebygd terrarium eller et helt rom er ofte det beste. Dørene må kunne lukkes sikkert, for dyret er raskt og en dyktig klatrer.

Ungene, som er omtrent 9 g ved klekkingen, kan i begynnelsen holdes i et mindre terrarium med kork, en levende plante og grener, slik at de lett finner fôret og venner seg til forholdene. Flytt dem til et stort terrarium etter hvert som de vokser.

Innred med mange tykke og tynne grener i ulike vinkler og høyder, kork, planter og skjulesteder. Arten sover og søker tilflukt i hulrom, og en kunstig hul trestamme eller en kasse med en åpning på omtrent 8 cm og fuktig bunn av kokosmold, sphagnum og mulch fungerer både som soveplass og som reirkammer. Som bunn brukes en blanding av kokosmold og tørre blader, som sprøytes daglig. Fjern avføring og skitt hver dag. Varmekilder må sitte utenfor rekkevidde eller være skjermet, slik at dyret ikke brenner seg når det klatrer.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen i terrariet skal ligge omtrent 26-30 °C, men kan gjerne variere fra 24 til 35 °C på tvers av terrariet. Under en varmelampe skal det være en solplass på 35-40 °C. Det er overflatetemperaturen på solplassen, målt med et IR-termometer, og det må være en stor temperaturgradient, slik at dyret kan velge mellom en varm og en kjølig sone. I et anlegg der arten har hatt avkom, gikk gradienten fra 25 °C til omtrent 40 °C under varmelampene.

Om natten kan temperaturen gjerne falle litt. Nattemperaturen på 22-24 °C er ikke dokumentert for *Varanus beccarii*, men er et anslag ut fra nært beslektede arter. Mål på flere høyder med digitale termometre, og bruk termostat på alle varmekilder.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten i fangenskap ligger oftest på 55-70 % med svingninger i løpet av dagen. Sprøyt bunnen daglig med ferskt vann, slik at luftfuktigheten stiger, og la den tørke litt opp igjen i løpet av dagen. Ungene holdes på over 60 % med daglig sprøyting.

Dyrene drikker vanndråper fra blader og grener, så sprøyt terrariet grundig. Sett gjerne også fram en lav skål med ferskt vann. God ventilasjon er viktig, slik at luften ikke blir stillestående, og bunnen og grenene ikke blir konstant våte.

LYS OG UVB

Varanus beccarii er dagaktiv og bør ha UVB-lys. Dokumenterte oppsett bruker en kombinert varme- og UVB-lampe på 100-160 W over solplassen, i noen tilfeller supplert med filtrert dagslys. Heng lampen så høyt at dyret kan velge mellom skygge og lys, og sikt mot Ferguson-sone 2; den presise sonen er ikke dokumentert for arten og er lånt fra beslektede skogslevende varaner. For lite UVB, kalk og D3-vitamin gir metabolsk beinsykdom (kalkmangel), særlig hos unge dyr.

Lyset slås på 12 timer om dagen og av om natten. Bytt UVB-lampene etter produsentens anvisning, selv om de fortsatt lyser.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Arten lever mest av levende insekter. Dokumentert fôr til voksne er kakerlakker (f.eks. *Blaptica dubia*), supplert med melorm, superorm (*Zophobas morio*), siriketter og larver av rosenbiller (*Pachnoda*). Fôr tre ganger i uka, og pudr insektene ved hver fôring, vekselvis med kalk og et vitamin- og mineraltilskudd med D3. En annen velfungerende ordning er insekter en til to ganger i uka og omtrent en gang i uka en nyfødt mus, et hardkokt egg eller en vaktelkylling. Gnagere skal bare være en liten del av fôret, fordi dyret ellers lett blir feit.

Det er best å fôre fra en pinsett eller fra grenene, slik at dyret lærer å jakte. Arten har glede av berikelse: la insekter krype inn i små hull i kork eller tre, slik at dyret kan bruke forbeina til å hake dem ut. Vei dyret jevnlig, og juster mengden.

Nyklekkede unger kan nekte å spise i mer enn to uker. Hvis ungen går ned i vekt, kan tvangsfôring med en kokt masse være nødvendig; veterinæren kan hjelpe. Ungene tar etter hvert imot siriketter, nyfødte mus, melorm og kakerlakker.

ATFERD OG HÅNDTERING

Varanus beccarii er nervøs og blir lett stresset av håndtering. Bitt og klør er en reell risiko: tennene er lange, klørne skarpe, og et skremt dyr kan også sparke og avgi avføring på den som holder det. Arten slår ikke med halen. Til gjengjeld er arten liten, og skadene er langt mindre enn hos store varaner; de kan likevel ende i en infeksjon, så vask og desinfiser alle sår.

Hold en rolig rutine. Tem dyret langsomt: åpne terrariet rolig, snakk lavt, og la det komme til hånden i stedet for å gripe ned over det. Unngå å ta tak i halen eller å holde fast. Korte, rolige økter på få minutter er rikelig, og mange dyr skal ikke håndteres i det hele tatt. Vask hendene grundig etter berøring av dyr, terrarium og fôr, fordi krypdyr ofte bærer salmonella.

Arten holdes oftest enkeltvis eller parvis. Ved paring jager den større hannen hunnen, og de må alltid kunne komme unna hverandre. Hold øye med bitt og stress, og skill dem hvis det går galt.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Alder og vekt ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert for arten. Dyr i *Varanus prasinus*-gruppen kan regnes som voksne fra omtrent toårsalderen, ved en vekt på minst 110 g og en totallengde på minst 60 cm. Hannen er litt større enn hunnen. Sikre kjennetegn til kjønnsbestemmelse er ikke dokumentert for arten; la en erfaren veterinær avgjøre kjønnet.

Hunner bør være i god hold og ha rikelig kalk og D3 før egglegging, for kalkmangel kan gi svake eggskall og egg som ikke er levedyktige.

PARRING

Hannen jager hunnen aggressivt under frieriet, og paringen kan finne sted høyt oppe i grenene og vare i opptil to timer. Terrariet må være stort nok til at hunnen kan komme unna. Det finnes ingen dokumenterte tall for avlssesong eller en kjølig hvileperiode hos arten.

Gi dyrene tid til å falle til ro i terrariet før et avlsforsøk.

EGGLEGGING OG KULL

Dokumenterte kull er små: et enkelt kull besto av tre egg, hvorav to var misdannede og ikke levedyktige. Antall kull per år er ikke dokumentert. Hunnen graver ned eggene i fuktig substrat, i fangenskap f.eks. i en bøtte skjult i en kunstig trestamme, med en åpning på omtrent 8 cm og et fuktig, men ikke vått, lag av kokosmold, sphagnum og mulch. Et målt egg var 46 × 21 mm og veide 13 g.

Gi hunnen et reirkammer. Mangler hun et egnet sted, kan eggene bli liggende lenger, og skallene kan bli for tykke til at ungen kan bryte gjennom; om det er en reell årsak, er ikke avklart. Mangel på mineraler og vitaminer hos hunnen før egglegging er en annen mulig årsak til svake egg.

INKUBASJON

Eggene flyttes forsiktig til en klar plastboks med et lite luftehull, delvis nedgravd i middels grov vermikulitt som er fuktet med omtrent 0,9 del vann per 1 del vermikulitt etter vekt. Vend ikke eggene. Inkubatoren holdes på en konstant temperatur på omtrent 29-30 °C. Boksen kan veies jevnlig for å følge fuktighetstapet, og vann tilsettes substratet langt fra egget.

Inkubasjonen tar lang tid: oppgavene varierer fra 157 til 203 dager. Det er en utfordring å få ungene til å klekke. En vanlig årsak er at fosteret dør rett før klekking, muligens fordi substratet er for fuktig i den siste tredjedelen. Litt tørrere substrat mot slutten eller egg som ligger fritt uten substrat, er foreslått som løsning, men også egg uten substrat er døde før klekking. Plutselige skifter i fuktighet må unngås. Et eggskall som sprekker, kan lappes med et stykke lateks og parafinvoks, og i et dokumentert tilfelle klekket ungen 39 dager etter.

OPPDRETT AV UNGER

En nyklekket unge veier omtrent 9 g og er mørkegrå med gulgrønne flekker. Sett den i et lite terrarium med kork, en levende plante og naturlige grener, med en solplass og UVB, og hold luftfuktigheten over 60 % med daglig sprøyting. I løpet av noen dager begynner ungen å spise levende virvelløse dyr.

Ungene vokser langsomt: en tvangsfôret unge vokste fra 7,9 til 13,8 g på 147 dager, men var aktiv og oppmerksom. Tilby små insekter flere ganger i uka, pudret med kalk og D3. Hold ungene enkeltvis, og vei dem regelmessig.

Helse og vanlige feil

Varanus beccarii kommer oftest i handelen som viltfangede dyr, og mange problemer skyldes stress, væskemangel og feil stell. De typiske feilene er:

- Stress og dehydrering hos nyankomne viltfangede dyr. Gi ro, varme, fuktighet og vann, og få en avføringsprøve undersøkt for parasitter.
- Metabolsk beinsykdom (kalkmangel) ved for lite UVB, kalk og D3, særlig hos unge dyr og hunner som legger egg. Bruk pudring av fôret og et riktig UVB-lys.
- For lav luftfuktighet, som gir problemer med hudskiftet og tørre øyne, eller konstant våt bunn, som gir mugg og hudproblemer.
- Fedme og feil kost, hvis fôret består av mange fettrike byttedyr eller for lite variasjon.
- Egg som sprekker eller ikke klekker. Det er et kjent problem ved kunstig utruging av arten.
- Bitt og kloresår hos holderen. Rens såret, og oppsøk lege ved tegn på infeksjon.

Oppsøk en veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret ikke spiser på flere uker, går ned i vekt, ser slapt ut eller har bløte eller hovne bein. Det finnes blodreferanseverdier for tre arter i gruppen, som veterinæren kan bruke til å vurdere dyrets helse. Dyr i handelen er trolig oftest viltfangede, så karantene i minst tre måneder med avføringsprøve er en god idé.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.